

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU v Č. Budějovicích

Katedra: biologie

Datum odevzdání posudku: 19.5.2006

Diplomant Gabriela Urbánková

Aprobace: NŠ

Oponent diplomové práce

Mgr. Vlasta Matěnová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Přírodovědné exkurze do NP a CHKO Šumava
(téma)

Předložená práce obsahuje 103 strany textu, celkový počet stran včetně příloh je 169, cituje 85 literárních pramenů, dalšími zdroji jsou 2 videokazety a 15 internetových stránek. Součástí diplomové práce je volná příloha se soubory pracovních listů ke třem navrženým exkurzím.

V úvodu diplomové práce autorka jednoduše avšak velmi výstižně formulovala cíl při sestavování DP: naučit děti „dívat se“ kolem sebe, vnímat přírodu všemi smysly. Naučit děti chápat zákonitosti přírody je ale cíl nadnesený a nereálný, jde o neobratné vyjádření v obecné rovině. Z obsahu a rozsahu práce je zřejmé zaujetí autorky tématem, vztah k vybranému regionu, schopnost získávání informací a učitelská tvořivost podpořená rodinným zázemím. Navržena a prakticky realizována byla třídní exkurze do oblasti Stožeka pod názvem Putování za tajemstvím lesa a vody na Šumavě a dvě jednodenní exkurze (Po stopách posledního šumavského medvěda a Cesta za „perlou“ Šumavy). Členění DP je přehledné s pěknou grafickou úpravou, zdroje jsou řádně citovány.

Určitý problém vidím ve způsobu zpracování a nakládání se shromážděnými informacemi v části literárního přehledu zaměřené na základní charakteristiku NP a CHKO Šumava. Výběr a množství informací je samozřejmě otázkou individuálního názoru a přístupu a lze diskutovat o smysluplnosti jejich uvedení. Jaký má význam prepisování tabulek a detailních popisů, např. v kapitole Vodní poměry v NP a CHKO Šumava, proč nevybrat jenom zájmovou oblast. Totéž se týká fauny a flory. Zbytečně tak vznikly chyby a nepřesnosti, např. na str. 18 je acidifikace místo acidifikace, tabulky musí být číslovány a mít název. Do výčtu plazů jsou zařazeni všichni jmenovaní obojživelníci! Mihule je uvedena jako zástupce ryb, místo rejsek vodní má být rejsek vodní, žluna je zelená nebo šedá – ne obecná, je norek evropský opravdu velká šelma? Co bylo vlastně kritériem výběru druhů u obojživelníků, dalších tříd obratlovců a bezobratlých. Např. není uveden čolek horský, který je nejběžnějším z čolků v této oblasti, rosnička a kuňky jsou zase na Šumavě považovány za vzácné a ve výčtu druhů jsou. Také používání a přiřazování kategorií ohrožených druhů a chráněného druhu neodpovídá vždy skutečnosti. Naopak zařazení kapitoly o lýkožroutovi považují za vhodné a stále aktuální.

V rozboru učiva považují naopak za velmi účelný a prospěšný výběr pouze témat souvisejících s navrhovanými exkurzemi pro 3. až 5. ročník, a to tří hlavních vzdělávacích programů. V textu je doložen přehled různých učebnic pro tyto ročníky, popsána charakteristika širokého spektra vyučovacích metod a organizačních forem.

Součástí metodiky zpracování DP, jak je uvedeno na str. 45, bylo zmapování jarní a podzimní flóry a fauny na vybraných lokalitách. Proč nejsou v DP uvedeny výsledky tohoto mapování? V čem mapování spočívalo? Jak vůbec může diplomant - učitel provádět mapování v NP a V CHKO?

Vlastní návrhy exkurzí jsou podrobně popsány, tvoří zhruba polovinu textu DP. Obsahují všechny potřebné části - organizační zajištění, popis oblasti, časový harmonogram, potřeby, dílčí cíle, motivaci a nejrůznější činnosti a úkoly založené na aktivizujících prvcích, na hrách včetně smyslových. Průběžně a nenásilně je zařazována výchova k ochraně životního prostředí a mezipředmětové vztahy v konkrétních návrzích dalšího možného využití exkurzí. Otázka: Jak se dařilo dětem třídit zástupce živé přírody do skupin, určovat je podle klíčů, jsou doporučené klíče a atlasy pro děti tohoto věku přiměřené, s jakými zástupci flory a fauny se děti reálně v přírodě setkaly, jaké „zvuky“ lesa mohou znát? Některé úkoly a formulace by bylo vhodné doplnit, upřesnit nebo opravit, např. str. 59 – vůdčím smyslem srnce není jen sluch, ale také čich, str. 60, 78 - víte, jak vznikají hmatové vjemy, na chodidlech jsou reflexní plošky? Úkol na str. 79 nesměruje jednoznačně k potravnímu řetězci ani potravní pyramidě (viz cíl na str. 74), znají žáci tyto pojmy z výuky?

Uskutečnou třídní exkurzi nelze hodnotit jinak než kladně.

Po formální stránce je DP zpracována odpovídajícím způsobem, jazyk je srozumitelný, v DP je ale nezvyklé psát v 1. osobě množného čísla. Rozsah příloh je také poznamenán snahou o maximalistické zpracování a zařazení množství převzaté fotodokumentace a dalších materiálů. Komu je např. určen slovník pojmů?

Závěr: DP splnila stanovené cíle, je zpracována zodpovědně a v mnohém je inspirující i pro jiné učitele na 1. stupni. DP doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

Mgr. Vlasta Matěnová, Ph.D.

v. r.

.....
Podpis oponenta diplomové práce

V Č. Budějovicích dne 19.5.2006

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------